

שאלתה: סמכות מורית ופרסונליזציה בהוראה

1.

מספר פריט: 12040

מיון: 10.134.3

סוג: ספר

כותר: למורה כבר אין עיניים בגב : משבר הסמכות החינוכית בעידן הפוסט-מודרני וקווים מנחים לשיקומה

מחבר: גוסקוב, ערן

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2016

עמודים: 273

מקום: תל אביב

מילות מפתח: סמכות; חינוך; בתי-ספר; הכשרת מורים; פוסט-מודרניזם;

תקציר:

ספר זה דן בשאלת הסמכות החינוכית בבית הספר על רקע מעמדה המתערער בישראל ובכלל העולם המערבי. הספר מאיר ומבהיר את מושג הסמכות החינוכית מזוויות ראייה מגוונות, ומראה שלא ניתן לקיים את הפעילות הבית-ספרית ללא סמכות חינוכית. הוא מצביע על הפיחות ועל

המשבר שחלו בסמכות זו בתקופתנו ועל הגורמים האחראים לכך, ומבקש לתלות את שורשי המשבר העכשווי בסמכות החינוכית בהלכי הרוח המצויים בליבת תפיסת העולם הפוסט-מודרניסטית ובאידיאולוגיות הכלליות והחינוכיות הנגזרות ממנה, ומשפיעים על המציאות הפוסט-מודרנית. בחלקו האחרון של הספר מוצגת ביקורת על גישות שונות העוסקות בניסיונות שיקום הסמכות החינוכית, והוא מסתיים בפרישת מצע תאורטי לבנייה מחודשת של מושג הסמכות החינוכית בתנאי המצב הפוסט-מודרני.

2.

מספר פריט: 12243

מיון: P24

סוג: מאמר

כותר: "הפגנת נוכחות" לעומת "הקרנת סמכות" בהכשרה לניהול בית ספר:

נשים לעומת גברים

מחבר: שלסקי, שמחה

מו"ל: מכון חופיית

שנה: 2016

בתוך: דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך

כרך: 63

עמודים: 70-97

מילות מפתח: הכשרת מנהלים; מגדר; מנהלי בתי-ספר; סגנונות ניהול; רפלקציה;

טקסט מלא: מצורף קובץ PDF

תקציר:

מספר בתי הספר שנשים עומדות בראשם עולה בהתמדה. בקרב חוקרים חלוקות הדעות אם מנהלות בתי ספר מתאפיינות בסגנון ניהול השונה משל מנהלי בתי ספר ונוקטות אסטרטגיות ניהול אחרות משל עמיתיהם, ואם אכן קיים שוני כזה – מה הן השלכותיו על תרבות בית הספר? שאלות אלו נדונות במאמר זה באמצעות השוואה בין סגנון ההדרכה של מנהלות לבין סגנון ההדרכה של מנהלים בהכשרת מועמדים לניהול בית ספר, וזאת תוך כדי בחינת השימוש באסטרטגיה של 'ניהול על ידי שיטוט' (MBWA: Management By Walking Around) בעבודתם ובהדרכתם של המנהלים המדריכים והמנהלות המדריכות. במחקר שהתבסס על תצפיות בהתנסות מודרכת בבתי ספר ועל ראיונות עם

המדריכים, עם המדריכות ועם המודרכים (פרחי הניהול), נמצא כי המדריכות המנהלות מרבות לשוטט ברחבי בית הספר, ללוות את המודרכים בהתנסותם המעשית בניהול ולהשתתף בפעילויות בית הספר; לעומת זאת המדריכים המנהלים נמנעים מכך. כמו כן נמצא שפרחי הניהול, גברים כנשים, מעדיפים את סגנון הניהול

הזה של המנהלות. בהתאם לכך נדונה האפשרות שבעתיד יתפתח סגנון היברידי (מבחינה מגדרית) של ניהול בית ספר.

.3

מספר פריט: 11883

מיון: P24

סוג: מאמר

כותר: האומנם טירונים בהוראה? מניעים ומסוגלות עצמית של הבוחרים בהוראה כקריירה שנייה

מחבר: עמנואל-נוי, דליה /וגנר, תילי

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2015

בתוך: דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך

כרך: 61

עמודים: 82-112

מילות מפתח: הוראה; קריירה שנייה; מורים מתחילים; מסוגלות עצמית;

טקסט מלא: מצורף קובץ PDF

תקציר:

המחקר נערך בקרב בוגרי תכניות להכשרת אקדמאים להוראה (בת"ה) ותכניות ייחודיות אחרות, ומטרתו היו לבחון ולאפיין את מגוון הסיבות והמניעים לבחירה בהוראה כקריירה שנייה, כמו גם את תחושת המסוגלות העצמית של הבוגרים להתמודד בהצלחה עם אתגרי ההוראה והחינוך. המחקר מערב גישות כמותיות ואיכותניות, וכליו כוללים: שאלון סגור לאפיון תפיסות מסוגלות עצמית, שאלון חצי מובנה לאפיון המניעים לבחירה בהוראה וראיונות עומק אישיים במדגם של נחקרים. נמצא כי בין המניעים לבחירה בהוראה בולטים המניעים הפסיכולוגיים והמניעים החברתיים אידאולוגיים. אשר לתחושת המסוגלות, נמצא כי בתחום משימות ההוראה היא הגבוהה ביותר, ואילו בתחום המעורבות וההשפעה בארגון תחושת המסוגלות נמוכה ביותר. כמו כן, נמצא הבדל במסוגלות בין הקבוצות בנוגע ליחסי הסמכות וההשפעה מורה-תלמיד. ממצאי המחקר עשויים להשפיע על תפיסותיהם של מקבלי

ההחלטות במערכת החינוכית באשר למקומם ולכדאיותם של נתיבים ייחודיים להכשרה להוראה, כאלה המסייעים לקלוט הון אנושי איכותי הבוחר לעסוק בהוראה ורואה בה פרופסיה "עם ייעוד".

.4

מספר פריט: 11936

מיון: R1457

סוג: מחקר

כותר: נוכחות מנהיגותית – פיתוח מבנה ובחינת השלכותיו על תוצאות בית ספר

- עבודת דוקטורט

מחבר: ברגר, הלה

מו"ל: אוניברסיטת חיפה

שנה: 2015

עמודים: 125

מקום: חיפה

מילות מפתח: מנהיגות; סגנונות מנהיגות; בתי-ספר;

כלי מחקר: שאלון אקלים ארגוני

שאלון מחויבות רגשית לארגון

שאלון מנהיגות הוראתית

שאלון מנהיגות מעצבת הטווח המלא

1 . שאלון נוכחות מנהיגותית גרסת תשע"א 2 . שאלון נוכחות מנהיגותית גרסת

תשע"ב 3 . שאלון נוכחות מנהיגותית גרסת תשע"ג

טקסט מלא: מצורף קובץ PDF

תקציר:

ל"נוכחות מנהיגותית" (construct) בעבודה זו אני מפתחת מבנה בארגונים, תוך ביסוס אמפירי של תוקף המבנה ותוקף הניבוי של מדד לתאוריה זו. נוכחות מנהיגותית מוגדרת כסגנון מנהיגות המדגיש את ההיבטים הגופניים של המנהיג ואת היכולת שלו להגביר נוכחות זו על-ידי כך שהוא כולל בה לא רק את נוכחותו שלו,

אלא גם את נוכחותם של מונהגיו ואת רשת התמיכה שהם וגורמים חוץ-ארגוניים מספקים לו. המסגרת התאורטית לדין במושג "נוכחות מנהיגותית" כללה אינטגרציה של רעיונות מכמה מקורות: משנתו של מהטמה גנדי, כתבים על התנגדות לא אלימה בהקשר הפוליטי, בהקשר של משא ומתן ופתרון קונפליקטים ובהקשר הפסיכולוגי והחינוכי, וכן ספרות מנהיגות שעוסקת בסוגיות של קרבה ושל גופניות. באמצעות דיון זה גובש מושג שכולל חמישה ממדים: נוכחות פיזית, נוכחות בלתי מילולית, נוכחות ברשת של קשרים, נוכחות מווסתת קונפליקטים ונוכחות מתמשכת. לממדים אלה נוסחו פריטי שאלון מתאימים במחקר לא נמצאה תמיכה להשערות שנוכחות מנבאת היעדרויות מורים והתנהגויות של אלימות ובריונות, ולא להשערה שנוכחות משפיעה באמצעות הגברת מחויבותם הרגשית של המורים או באמצעות עידוד אקלים של תמיכה ושל יציבות וביטחון. מאחר שמדובר במחקר חלוץ, הרי שיש קרקע רחבה למחקר המשך, החל במתן תוקף נוסף למדד וכלה בהבנת תהליך הנוכחות המנהיגותית והתנאים שמשפיעים עליה. למחקר יש גם תרומות מעשיות. למשל, סיוע למנהלים להגביר נוכחות ללא תלות בתכונות יוצאות דופן או מעוררות השראה ההתבססות על הגוף ועל מחוות הגוף מפחיתה את הצורך של המנהל להפגין יכולות רטוריות גבוהות מחד גיסא, ומאפשרת לו להימנע מעודף מלל מאידך גיסא זאת ועוד, מערכת החינוך בישראל ובעולם חווה בשנים האחרונות משבר מתמשך בסמכותם של מנהלי בתי הספר, משבר המכונה לעתים "קריסה" או "שחיקה" "נוכחות מנהיגותית" מציעה דרך לבסס סמכות חדשה, חינוכית- ערכית המתאימה לחברה חופשית ופלורליסטית.

.5

מספר פריט: 10826

מיון: P28

סוג: מאמר

כותר: פערים בין סמכות לבין אחריות והשפעתם על מערכת אחריותיות במודל

הניהול העצמי: נקודת מבט של מנהלים בבתי-ספר יסודיים

מחבר: גרינשטיין, יעל /גבתון, דן

מו"ל: אוניברסיטת חיפה /אבני ראשה

שנה: 2011

בתוך: עיונים במינהל ובארגון החינוך

כרך: 32

עמודים: 13-49

מילות מפתח: אחריות; סמכותיות; ניהול בתי-ספר; סגנונות ניהול; מנהלי בתי-ספר;

תקציר:

המאמר מנסה לבחון את תפיסותיהם של מנהלי בתי-ספר יסודיים לגבי תחומי הסמכות והאחריות בעבודתם, ואת הקשר של תפיסות אלה למערכת אחריותיות ולמודל הניהול העצמי. המחקר התבסס על ראיונות עומק מובנים למחצה עם 20 מנהלים בבתי-ספר יסודיים במרכז הארץ, ש-11 מהם פועלים בניהול עצמי ותשעה בניהול שאינו ניהול עצמי. מהמחקר עולה, שמנהלים רואים באחריות ממד מרכזי בעבודתם והיא מתבטאת בפעילויות רבות מול גורמים רבים. עם זאת, הגדרת תחומי הסמכות שאמורים לעלות בקנה אחד עם האחריות לא הושלמה על-ידי הרשויות וכתוצאה מכך גם לא על ידי המנהלים עצמם. מנהלים דיווחו על סמכויות שמועברות באופן חלקי ועל העדר הגדרות ברורות של תחומי סמכות. העדר החפיפה בין סמכות לבין אחריות מוביל למערכת אחריותיות שאינה פועלת באופן מלא, בין היתר בשל מחסור בדיווח שוטף ותחושת מחויבות לתהליכי עבודה ולתוצאותיהם. ממצא מרכזי הוא שמודל הניהול העצמי אינו מוביל בהכרח לבהירות ואינו מפריד בין סמכות לבין אחריות, אם כי מנהלים שלא בניהול עצמי דיווחו על פערים משמעותיים יותר בין סמכות לבין אחריות. בסיום, יוצגו ההשלכות של הממצאים לגבי תהליכי עבודתם של מנהלים.

6.

כותר:

סמכות הורית, סמכות מורית והקשר שביניהן לשביתה / שמעון דוד.

הערה:

המחבר עורך הקבלה בין יחסי הורים ילדים ובין יחסי מורים תלמידים. אובדן הסמכות ההורית בבית מתרחש במקביל לאובדן הסמכות המורית בכיתה, ושתי הסמכויות הללו בשפל המדרגה. אי אפשר להתעלם מכך שההידרדרות של שתיהן מתרחשת במקביל לעלייה בחשיבות המוקנית לזכויות הילד ולדמוקרטיזציה בבית

הספר ובבית. לדעת המחבר העצמת הסמכות של המורה בכיתה, של המנהל בבית
הספר ושל ההורה בבית, תחולל מפנה חיובי בכל תחומי החיים.

מחבר/יוצר:

דוד, שמעון.

שנת פרסום:

2007

נושאים:

הורים וילדיהם

סמכות הורית

משמעת בבית הספר

מורים ותלמידים

זכויות תלמידים

מזהה:

ISSN 0792-3953

מתוך:

קשר עין, 174: 21, 2007

שפה: עברית

.7

כותר:

התשמע קולי - נעמה לוינטל / שרון כץ, נעמה לוינטל.

מחבר/יוצר:

כץ, שרון (ב"קשר עין").

לוינטל, נעמה.

שנת פרסום:

2014

נושאים:

לוינטל, נעמה

מורים

תלמידים

מזהה:

ISSN 0792-3953

מתוך:

קשר עין , 240 :38 , 2014

שפה: עברית

תקציר:

המורה נעמה לוינטל, מפרטת במאמר את דעותיה בנוגע למערכת החינוך כיום, הוראת ספרות ולשון עברית, סמכות מורית, ותסכוליה מהמערכת.

.8

כותר:

איזו סמכות ראוי לשקם? / ד"ר יוסף אבינון.

הערה:

כשאנו מדברים על "שיקום הסמכות המורית", על איזו סמכות אנחנו מדברים? האם כל "סמכות מורית" ראוייה לשיקום? המחבר מבחין בין שלושה סוגים של סמכות. שניים ראויים לשיקום, אחד לא; והמורים רוצים דווקא אותו (מתוך המאמר).

מחבר/יוצר:

אבינון, יוסף.

שנת פרסום:

2007

נושאים:

מורים

סמכות

מעמד מקצועי -- מורים

משמעת בבית הספר

מזהה:

ISSN 0017-9493

מתוך:

הד החינוך , 81(9): 61-60 , 2007

שפה: עברית

9.

כותר:

על דרישות מורים והיענות או התנגדות תלמידים / אליעזר יריב.

הערה:

המחקר המוצג במאמר מתמקד במושג הדרישה החינוכית כיחידה בסיסית בדרכי הוראה וגם מרכיב משמעותי ביחסי מורים-תלמידים. המחקר מתעד דרכים שבהן מורים מפנים דרישות לתלמידיהם ושיקולים בשני הצדדים לגבי התגובה (היענות או סירוב). חמש קבוצות של תלמידים (N=26) בבית ספר יסודי, חטיבת ביניים ומכללה לחינוך וכן שתי קבוצות מורים (N=8) באותם מוסדות, תיארו מאפיינים שונים של דרישות וגם ציינו באילו נסיבות מופיע ציות ומתי מופיעה התנגדות. למשל, תגובת התלמידים לדרישה של מורה להתחיל את השיעור בכיתה נקייה, ואם אינה נקייה, שינקו אותה הם, היתה סירוב, בנימוק שזה התפקיד של עובד/ת הניקיון. הסתמנו שלוש גישות עיקריות של התנגדות תלמידים: משא ומתן על דרישות; הימנעות והתחמקות מביצוע דרישות ומרי גלוי. מדברי המשתתפים נראה שמורים נוטים לנקוט גישה רכה ורציונלית ופחות גישה קשוחה. התלמידים מקבלים את סמכות המורים, מייחלים שיפנו אליהם בכבוד ולרוב נענים לבקשת המורים (תקציר מתוך המאמר).

מחבר/יוצר:

יריב, אליעזר.

שנת פרסום:

2006

נושאים:

מורים ותלמידים

ציות

התנהגות בני אדם

תלמידים

הורים וילדיהם

מורים

סרבנות ומרדנות בילדים

מזהה:

ISSN 0792-576X

מתוך:

עיון ומחקר בהכשרת מורים, 10: 49-71, 2006

שפה: עברית

.10

כותר:

יחסי מורים תלמידים: סמכות מגדלת כנטילת סמכות וכנטישת סמכות / פלורה מור.

מחבר/יוצר:

מור, פלורה -- ג'וינט ישראל

שיוך מוסדי:

ג'וינט ישראל

שנת פרסום:

2014

נושאים:

מורים

מורים ותלמידים

סמכות

מנהלי בתי ספר

מזהה:

ISBN 9789657453124

מתוך:

הדיאלוג ההדרכתי: חינוך פסיכודינמי במרחב בית הספר (קובץ בעריכת פלורה מור ואיתמר לוריא). ירושלים: ג'וינט ישראל אשלים, 2014, עמ' 109-119

שפה: עברית

תקציר:

במאמר זה עוסקת המחברת בשני ממדים המרכיבים את סמכותו של המורה: (1) הממד האובייקטיבי - הסמכות החיצונית הנובעת מדרישות התפקיד ומהמשימה

שהארגון מגדיר, כגון עמידה בדרישות תכנית הליבה של משרד החינוך ומילוי הוראות חוזרי מנכ"ל; (2) הממד הסובייקטיבי - הסמכות הפנימית שהאדם יוצר באופן שבו הוא ממלא את התפקיד.

.11

כותר:

"סמכות" היא שם-עצם / ד"ר אליעזר יריב.

הערה:

על הסמכות ההורית והסמכות המורית, ומהי בעצם סמכות ואיך מיישמים אותה מול ילדינו

מחבר/יוצר:

יריב, אליעזר.

שנת פרסום:

2008

נושאים:

סמכות הורית

סמכות

מורים ותלמידים

מתוך:

פסיכואקטואליה , אוקטובר 2008 , 26-29

שפה: עברית

קישור

למאמר:

http://www.psychology.org.il/sites/psycho/UserContent/files/psycho-actualia/psycho10_08.pdf

.12

כותר:

המסלול להכשרת מורים לבית הספר היסודי - להיות מחנך בעל סמכות מיטיבה / ד"ר מלכה שנוולד וטלי פריד.

הערה:

נייר העמדה המוצג במאמר הוא תוצר עבודה בת שנה של פורום מרכזי המסלול היסודי במכון מופ"ת. נייר העמדה מתמודד עם קושי מרכזי שבפניו ניצבים סטודנטים בוגרים, המורים בראשית דרכם, אחת הבעיות המרכזיות נוגעת למשמעת ולחוסר היכולת של המורים המתחילים להנהיג אקלים כיתה תומך, המאפשר למידה יעילה טובה ומשמעותית.

מחבר/יוצר:

שנוולד, מלכה.

פריד, טלי.

שנת פרסום:

2009

נושאים:

מורים מתחילים

התנסות בהוראה

משמעת בבית הספר

הכשרת מורים

אקלים כיתה

מסגלות עצמית

הוראה יעילה

סמכות

מורים ותלמידים

תלמידים בבית הספר היסודי

הערכה עצמית של מורים

מתוך:

ירחון מכון מופ"ת, 39: 30-34, 2009

שפה: עברית

קישור למאמר: <http://old.mofet.macam.ac.il/yarhon/pdf/iton39.pdf>

.13

כותר:

סמכות חדשה - עוד סיסמא, או שינוי מגמה? / עידן עמיאל.

הערה:

אנו נמצאים כיום בתקופה בה אלימות ילדים ובני נוער הקצינה והגיעה למימדים של סכנה חברתית. עלייה דרמטית של מאות אחוזים בתיקים פליליים שנפתחו לילדים ובני נוער, ירידה בגיל הילדים המעורבים במעשים אלימים והקצנה בחומרת העברות המבוצעות ע"י ילדים, הינם שלושה פרמטרים המציבים בפנינו מראה חברתית קשה. אין ספק שסיבה מרכזית למצב זה היא קריסתה של הסמכות ההורית והחינוכית בתרבות המערבית. אך מה קרה להורים? כמעט מתבקש שהשאלה הראשונה העולה בראשו כשאנו קוראים על אלימות כזו או אחרת של ילד היא - היכן הוריו? אחת האמונות הרווחות בתרבות שלנו היא האמונה כי הורים הם הגורם המשפיע ביותר על ילדיהם. באופן מפתיע הידע המחקרי הקיים בידנו כיום אינו בהכרח תומך בהנחה זו.

השפעתם של ההורים אינה דומיננטית כפי שאנו נוטים להאמין - גנטיקה, טמפרמנט מולד, תהליכי סוציאליזציה, השפעת אחאים, מורים ומנטורים דומיננטיים לא פחות בעיצוב אישיותו והתנהגותו של ילד מאשר האינטראקציה והקשר עם הוריו. ובכל זאת, האם הקצנת התנהגות הילדים אינה נובעת מכך שהורים כיום "אינם יודעים להיות הורים" ומכך שהם "חוששים להציב גבולות לילדם"? אמונה זו נעוצה ומושרשת עמוק בתרבות הנוכחית שלנו ומגובה בסמכות מקצועית של אנשי מקצוע הזועקים כיום – צריך להציב גבולות לילדים.

מחבר/יוצר:

עמיאל, עידן.

שנת פרסום:

2011

נושאים:

הורים וילדיהם

הורים

הצבת גבולות (פסיכולוגיה)

סמכות הורית

מתוך:

פסיכואקטואליה, ינואר 2011, 38-41

שפה: עברית

למאמר:

קישור

http://www.psychology.org.il/sites/psycho/UserContent/files/psycho-actualia/psycho_1_11.pdf

.14

כותר:

על מרות ועל מורים / עופר דובר.

הערה:

המאמר דן בחשיבות הקניית גבולות לתלמידים במערכת החינוך, שמירה על סמכות המורים, תוך הקשבה לתלמידים וקיום דיאלוג משתתף

מחבר/יוצר:

דובר, עפר.

שנת פרסום:

2004

נושאים:

בתי ספר

מורים

מורים ותלמידים

סמכות

משמעת בבית הספר

הצבת גבולות (פסיכולוגיה)

מזהה:

ISSN 0792-3953

מתוך:

קשר עין, 136: 22, 2004

שפה: עברית

.15

כותר:

**אתיקה במחקר בחינוך: שיח של סמכות ואכפתיות במרחב שבין מרצה לבין
סטודנט / קלאודיה גלושנקוף, חנה עזר.**

הערה:

המחקר הנוכחי בוחן בגישה איכותנית-פנומנולוגית את האופן שבו מרצים-חוקרים בכירים במכללה לחנוך במרכז הארץ תופסים סוגיות אתיות במחקר בחינוך הקשורות ליחסי מנחה-מונחה, וכיצד הם מתמודדים עם סוגיות אלו. במחקר עלו הסוגיות 'הסכמה מדעת', 'בעלות על נתונים' ו'זכויות פרסום'. כן עלו בעיות, דילמות ופתרונות אפשריים, המסתמנים כייחודיים למכללת לחינוך, שבהן תפיסת ההכשרה היא מבוססת מחקר, ושדה המחקר של המרצים-החוקרים הוא לרוב גם המרחב ההוראה שלהם או שדה ההתנסות שלהם. המשותף לשלוש הסוגיות הוא הא-סימטריה שביחסים בין המרצה, שהוא חוקר ומנחה מחקר כאחד, לבין הסטודנט, שהוא לומד וחוקר, ולעיתים אף נחקר בעצמו. במצב זה משמשים סמכות וכח מצד אחד, ואכפתיות ותמיכה של המנחה בפיתוח למידה, מיומנות מחקר והכשרה להוראה מן הצד האחר. דילמה זו היא מקור להתחבטות אתית קבועה בשיח החינוכי-מחקרי-אקדמי. (מתוך המאמר).

מחבר/יוצר:

גלושנקוף, קלאודיה.

עזר, חנה.

שנת פרסום:

2012

נושאים:

סטודנטים ומרצים

מחקר חנוכי

אתיקה מקצועית -- מרצים

אתיקה

מכללות להכשרת מורים וגננות

מתוך:

הוראה באקדמיה , 34-30 :2012

שפה: עברית

למאמר:

קישור

http://www.academicteaching.net/image/users/176149/ftp/my_files/Articles/articals%202/Klaudya%20Hana.pdf?id=9788837

.16

כותר:

מורים-הורים בין מעורבות להתערבות / רותי גליק.

הערה:

רבים מבתי הספר מתקשים להחליט על מידת המעורבות של ההורים במערכת. בעוד מיקום "השותף הסמוי" נע בין מעורבות להתערבות, הולכת ומחלחלת ליותר מוסדות הגישה הקהילתית של ערבות הדדית ושותפות. אלא שיישומה דורש תהליך שמחייב שינוי בתפישות של בית הספר ובמבנה הארגוני שלו. (מתוך המאמר)

מחבר/יוצר:

גליק, רותי.

שנת פרסום:

2007

נושאים:

הורים ובית הספר

מעורבות הורים בחנוך

הורים ומורים

סמכות

בתי ספר קהילתיים

הורים וילדיהם בגיל בית הספר

מתוך:

שעור חפשי, 78: 2007

שפה: עברית

.17

כותר:

כוח למורים / נאוה דקל.

הערה:

על בימת החנוך "של מי החנוך הזה? סמכות פרופסיונלית של מורים מול סמכות המדינה, או מי צריך לקבל החלטות ולקחת אחריות בתחום החנוך?" בכנס שארגן מכון ון ליר בירושלים.

מחבר/יוצר:

דקל, נאוה.

שנת פרסום:

2010

נושאים:

חנוך -- ועידות וכנסים

מורים

סמכות

מזהה:

ISSN 0017-9493

מתוך:

הד החינוך , 85 (1): 115-116, 2010

שפה: עברית

למאמר:

קישור

http://www.hedhachinuch.co.il/image/users/457060/ftp/my_files/Archive-%202007-2010/Archive%202007-2010%20pdf/HED_2010_10.pdf?id=28485181

.18

כותר:

יעילות למידה מבוססת סימולציה ויעילות התכנית ל"סמכות מכבדת" לפיתוח הכשירות המקצועית של סטאז'רים בהוראה באינטראקציות קונפליקטואליות / מאירה איזנהמר, עפר אל-יגור, אמתי זיו, זמירה מברך, טל רחמים.

הערה:

שנת עבודתם הראשונה של המורים, מוגדרת כשנת סטאז'. הערכה חיובית פורמלית בסיומה, מהווה תנאי לקבלת רישוי להוראה. המחקר בארץ ובעולם מדגיש, כי

המעבר ממעמד "סטודנט להוראה" למעמד מורה מן המניין, הוא מעבר מורכב בו על המורה המתמחה להתמודד עם קשיים מהותיים, הן ברמה האישית והן ברמה המקצועית. המחקר הנוכחי בודק את יעילותן של שתי תכניות הדרכה ייחודיות למורים מתמחים ואת יכולתן, באופן פרטני ובמשולב, לשפר את התנהלותם המקצועית של הסטאז'רים במשימתם המורכבת.

1. "למידה מבוססת סימולציה". תכנית זו מופעלת בשיתוף עם המסר, המרכז הארצי לסימולציה רפואית במרכז הרפואי שיבא, תל השומר. ייחודה של התכנית הינו הכשרה מעשית של מורים מתמחים באמצעות מפגש מובנה עם שחקנים המאפשרים התנסות בסימולציות של מצבי קיצון בהוראה, תוך תיעוד אודיו-ויזואלי וקבלת משוב מהשחקנים, מהעמיתים וממדריכים באמצעות תיחקור קבוצתי המבוסס על הצילום.

2. התכנית ל"סמכות מכבדת". תכנית זו מופעלת בשיתוף עמותת "חינוך לחיים". היא מאפשרת למתמחים רכישת אסטרטגיות הרלוונטיות להתנהגויות יעילות במצבי קונפליקט, באינטראקציות שבין מורה לתלמיד/ים.

המחקר החל בפיילוט, בו נבדקו כלי המחקר. בשלב השני, נבדקה התרומה הייחודית של כל אחת מהתכניות ויעילות השילוב ביניהן. במאמר תידון יעילותן של התכניות, בנפרד ובמשולב, במתן מענה הולם לצרכי המורים המתמחים, זאת באמצעות הממצאים שהתקבלו בניתוח צילומי וידיאו של הסימולציות. כן יוצגו המשמעויות הנגזרות ממנו, באשר לטיוב תהליך ההתמחות. (מתוך המאמר).

מחבר/יוצר:

איזנהמר, מאירה -- אוניברסיטת בר-אילן, בי"ס לחינוך
אל-יגור, עפר.

זיו, אמתי -- מרכז רפואי ע"ש חיים שיבא, תל-השומר
מברך, זמירה -- אוניברסיטת בר-אילן, בי"ס לחינוך
רחמים, טל -- מרכז רפואי ע"ש חיים שיבא, תל-השומר
שיוך מוסדי:

אוניברסיטת בר-אילן, בי"ס לחינוך
מרכז רפואי ע"ש חיים שיבא, תל-השומר

שנת פרסום:

2010

נושאים:

התנסות בהוראה

פרחי הוראה

מורים מתחילים

תכניות התערבות חנוכיות

הוראה

נהול משברים

מורים ותלמידים

משחקי הדמיה

למידה

מתוך:

כנס צ'ייס למחקרי טכנולוגיות למידה: האדם הלומד בעידן הטכנולוגי (קבץ):

האוניברסיטה הפתוחה ושה"ם, 17-23, 2010

שפה: עברית

<http://telem->

למאמר:

קישור

pub.openu.ac.il/users/chais/2010/morning/1_3.pdf

.19

כותר:

"את מנהלת עכשיו כיתה, את לא רק מעבירה חומר": תחושותיהם ותפיסותיהם של סטודנטים המתנסים בהוראה בגישת "המורה העצמאי" / ברוריה שישון.

הערה:

גישת "המורה עצמאי" בהתנסות המעשית מאפשרת לפרחי ההוראה (להלן גם - סטודנטים) בשנתם השנייה - האחרונה - להתנסותם המעשית, להיות מורים עצמאיים בכיתה (או בחצי כיתה) במהלך כל השנה, ללא נוכחות מורה מאמן בכיתה. הסטודנטים מקבלים אחריות על למידת תלמידיהם, על ניהול השיעורים, על הערכת התלמידים ועל התמודדות עם בעיות משמעת בכיתתם. המדריך הפדגוגי מטעם המכללה מלווה ומנחה אותם במעשה ההוראה. בשל היות גישה זו להכשרה המעשית של סטודנטים, נפוצה פחות מגישות אחרות, ובשל מעמדם המיוחד של סטודנטים בבתי הספר שהם מתנסים בהם (עוד לא "מורים מן המניין" אך בפועל מתפקדים ככאלה), בחינת תפיסותיהם של הסטודנטים המשתתפים בה, יכולה

לשפוך אור על פרק משמעותי ביותר בתהליך הפיכתם למורים. נוסף על כך, היא יכולה לעזור למורי מורים, למדריכים פדגוגיים ולמקבלי החלטות לשפר את החלק המעשי בתהליך ההכשרה להוראה.

הנתונים נאספו בראיונות שנערכו עם שבעה סטודנטים בשנה ג' ללימודיהם במכללה (שנה אחרונה להתנסותם המעשית). מן הממצאים עולה שלצד תחושות של "העצמה" ו"בעלות" על כיתתם ועל תהליכי הלמידה המתרחשים בה, הסטודנטים קובלים על מעמדם הנחות ממעמדו של "מורה מן המניין". מן המחקר עולה גם שבעוד שמשאת נפשם של הסטודנטים היא ליצור קשר אישי עם תלמידיהם, הרי יחסי הקרבה מורה-תלמיד שהם יוצרים עם תלמידיהם - בהיעדר סמכות מוסדית מספקת הנתונה בידיהם - משמשים אותם במקביל גם כדרך לשפר את שליטתם בכיתה ולהניע תלמידים ללמוד. (מתוך המאמר)

מחבר/יוצר:

שישון, ברוריה -- מכללה לחינוך ע"ש דוד ילין, ירושלים

שיוך מוסדי:

מכללה לחינוך ע"ש דוד ילין, ירושלים

שנת פרסום:

2011

נושאים:

פרחי הוראה

התנסות בהוראה

הכשרת מורים

מורים מתחילים

מעמד מקצועי -- מורים

מורים ותלמידים

סמכות

מתוך:

במעגלי חינוך: מחקר, עיון ויצירה, 1: 140-159, 2011

שפה: עברית

למאמר:

קישור

http://www.dyellin.ac.il/images/stories/pirsumim/online_journal/jan_201

[1_1/bs_09.pdf](#)